4-25005556-12-4-17012025
Dosar nr. 4-136/2025

H O T Ă R Â R E
În Numele Legii

09 iunie anul 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani

Instanţa compusă din:
Preşedinte de şedinţă, judecător Cristina Cheptea
Grefier Cristina Mîndru

Cu participarea agentului constatator din cadrul Agenţiei de Inspectare şi Restaurare a Monumentelor din RMoldova, specialist principal Ion Ţîra
şi a persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional *****

examinând în şedinţă publică cauza contravenţională intentată în privinţa lui
*****, născut la *****, originar şi locuitor al or. *****, cet. al RMoldova, studii tehnice, căsătorit, fără persoane la întreţinere, fără antecedente penale, nu deţine grad de dizabilitate, angajat SRL *****, responsabil tehnic
în temeiul art. 74 alin. 1 Cod Contravenţional al RMoldova

a c o n s t a t a t:

***** este acuzat de faptul, că a încălcat regimul de protecţie şi regimul de protecţie de folosire a bunurilor de patrimoniu cultural, acţiuni exprimate prin intervenţii de construcţie, de pavare a scuarului LT ”Gh. Asachi” din str. Bucureşti 64, în lipsa actelor permisive în construcţie în zona de protecţie a monumentului protejat de stat, înregistrat cu nr. 308/nucleul istoric al Chişinăului cu amplasamentul cuprins între str. Al. Mateevici- M.Viteazul- Zaikin- Albişoara- Cheiului- Ismail- Ştefan cel Mare- Ciuflea, reprezentat prin trama stradală cu fondul construit, scuaruri şi monumente păstrate în site, aprobat prin Legea nr. 1531 din 22 iunie 1993 privind ocrotirea monumentelor.

Drept urmare, la 13 ianuarie 2025 de către agentul constatator Ion Ţîra, specialist principal din cadrul Agenţiei de Inspectare şi Restaurare a Monumentelor din RMoldova a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 000035 în baza art. 74 alin. 1 Cod Contravenţional al RMoldova - încălcarea regimului de protecţie şi de folosire a bunurilor de patrimoniu cultural, a patrimoniului arheologic sau a monumentelor de for public, fiind întocmit cu participarea contravenientului, fără a indica vreo obiecţie, semnând la toate rubricile corespunzătoare (f.d. 4).

În cadrul şedinţei judiciare *agentul constatator Ion Ţîra*, specialist principal din cadrul Agenţiei de Inspectare şi Restaurare a Monumentelor din RMoldova, a declarat că susţine procesul-verbal cu privire la contravenţie, vina lui***** fiind demonstrată integral prin probele administrate la dosar, solicitând aplicarea unei sancţiuni sub formă de amendă. În susţinerea

acuzaţiilor aduse, a subliniat că Agenţia s-a autosesizat pe marginea acestui caz, ca urmare a apariţiei unor informaţii pe reţele de socializare, că în scuarul LT ”Gh. Asachi” se efectuează lucrări de pavare cu posibile încălcări ale legislaţiei. La faţa locului au stabilit că lucrările vizau instalarea unui monument (Regina Maria), iar verificând actele permisive s-a constatat, că nu au fost eliberate acte/autorizaţii ce ar fi permis efectuarea lucrărilor de amenajare.

*Persoana în a cărei privinţa a fost pornit proces contravenţional****** în şedinţa judiciară a declarat că nu se consideră vinovat de fapta imputată, or în cadrul acestui proiect, a cărui beneficiar efectiv este Pretura sect. Centru, personal a fost angajat doar pentru a implementa şi monitoriza lucrările privind amenajarea teritoriului, fiind contractat în august 2024, în contextul în care lucrările propriu-zis au demarat în luna august 2022. N-a fost implicat direct în acumularea actelor permisive, deoarece toate fuseseră obţinute şi selectate de către beneficiar, astfel că toate lucările pe care le-a executat au fost efectate în conformitate cu documentaţia de proiect. Solicită încetarea procesului contravenţional pornit pe numele său, pe motiv că în acţiunile sale nu se regăsesc elementele constitutive ale contravenţiei, nefiind de altfel persoană responsabilă în cadrul acestui dosar.

Audiind participanţii la proces, analizând şi apreciind probele în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, din punctul de vedere al pertinenţei şi concludenţei, instanţa, după intima convingere, conchide că procesul contravenţional pornit în privinţa lui ***** urmează a fi încetat, reieşind din următoarele considerente.

Art. 74 alin. 1 Cod Contravenţional al RMoldova prevede sancţionarea pentru încălcarea regimului de protecţie şi de folosire a bunurilor de patrimoniu cultural.

În conformitate cu art. 423/8 Cod Contravenţional al RMoldova contravenţiile prevăzute la art. 74 alin. 1, pentru bunurile de patrimoniu cultural- monumente de istorie şi cultură de categorie naţională sau monumente de for public de categoria A (...), se constată de către Agenţia de Inspectare a Monumentelor. Sunt în drept să constate contravenţii şi să încheie procese-verbale directorul general al Agenţiei de Inspectare a Monumentelor, directorul adjunct şi specialiştii agenţiei respective, în cazul contravenţiilor prevăzute la art. 74 alin. 1, pentru bunurile de patrimoniu cultural – monumente de istorie şi cultură de categorie naţională sau monumente de for public de categoria A (…), procesele-verbale cu privire la contravenţii fiind remise spre examinare în fond instanţei de judecată competente.

Pe parcursul cercetării judecătoreşti, s-a constatat că dosarul contravenţional a fost pornit în temeiul autosesizării Agenţiei de Inspectare şi Restaurare a Monumentelor, inclusiv referitor la amenajarea terenului aferent scuarului LT ”Gheorghe Asachi” din str. Bucureşti 64, mun. Chişinău, cu ieşire la faţa locului.

Astfel, în urma inspectării în teren a monumentelor şi a zonelor lor de protecţie, a şantierelor de intervenţie asupra acestora, inclusiv respectarea legislaţiei în domeniul ocrotirii monumentelor, pe terenul menţionat au fost depistate lucrări de escavare, pavare şi plasarea unui postament pentru edificarea unui monument. Terenul cu nr. cadastral 0100205.278 este parte a Nucleului istoric al mun. Chişinău, cu amplasamentul cuprins între străzile Al. Mateevici- M.Viteazul- Zaikin- Albişoara- Cheiului- Ismail- Ştefan cel Mare- Ciuflea, monument de artă de importanţă naţională, înscris în Registrul Monumentelor RMoldova ocrotite de stat cu nr. 308 (a se vedea f.d. 5-7), fiind emis în acest sens şi procesul-verbal de constatare nr. 3 din 13.01.2025 (f.d. 25).

În conformitate cu art. 10 al Legii nr. 1530 din 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor, ocrotirea monumentelor de către stat cuprinde prevederea şi asigurarea lucrărilor de evidenţă, studiere, punere în valoare, salvare, protejare, conservare şi restaurare; extinderea

bazei materiale; folosinţa şi accesibilitatea monumentelor pentru diverse investigaţii în procesul de instruire şi propagare. Ocrotirea de către stat este exercitată de Parlament, de Guvern, de consiliile raionale, municipale, orăşeneşti şi comunale şi, preşedinţii raioanelor şi primari.

Iar art. 1 al Legii nr. 1530 din 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor, stipulează, că monumente sânt obiecte ori ansambluri de obiecte cu valoare istorică, artistică sau ştiinţifică, care reprezintă mărturii ale evoluţiei civilizaţiilor de pe teritoriul republicii, precum şi ale dezvoltării spirituale, politice, economice şi sociale, şi care sânt înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat. Toate monumentele situate pe teritoriul Republicii Moldova fac parte din patrimoniul ei cultural şi natural şi se află sub protecţia statului.

Art. 4 al Legii vizate mai sus, instituie că registrul monumentelor se constituie pe baza investigaţiilor pluridisciplinare, efectuate de Ministerul Educaţiei, Culturii şi Cercetării şi de instituţiile subordonate acestui minister, Ministerul Economiei şi Infrastructurii, de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale şi Mediului, Serviciul de Stat de Arhivă, Academia de Ştiinţe, instituţiile de învăţământ superior, de fundaţiile obşteşti, savanţi, lucrători de muzeu şi bibliotecă, persoane particulare. Registrul monumentelor este precizat, avizat şi propus spre aprobare Parlamentului de Ministerul Educaţiei, Culturii şi Cercetării.

Iar art. 6 al Legii stipulează, că hotărârile organelor de stat pentru ocrotirea monumentelor privind evidenţa, studierea, punerea în valoare, protejarea, conservarea şi restaurarea monumentelor sunt obligatorii pentru toate persoanele fizice şi juridice.

Conform documentaţiei de proiect: certificatului de urbanism pentru proiectare nr. CU-0000053, eliberată AO ”Monumentum”, prin care s-a certificat elaborarea documentaţiei pentru edificarea monumentului ”Regina Maria” pe trenul adiacent LT ”Gh. Asachi” din str. Bucureşti 64, mun. Chişinău (f.d. 12-13); planului de amplasare a imobilului (f.d. 14-18) şi schiţei de proiect (f.d. 19-20), beneficiar efectiv al monumentului sunt AO ”Monumentum” şi Direcţia Generală Educaţie, Tineret şi Sport din cadrul Primăriei mun. Chişinău.

De asemenea, s-a mai constatat, că***** a fost contractat de către beneficiarul proiectului (de amplasare a monumentului ”Regina Maria”) avizat preventiv de organele de resort, cu elaborarea documentaţiei de proiect, fiind angajat în calitate de responsabil tehnic atestat, cu obligaţia de supraveghere tehnică de execuţie a lucrărilor de construire conform documentaţiei de proiect, respectând exigenţele legale referitor la amenajarea teritoriului adiacent monumentului în limitele terenului existent. În acest sens, urmează a se reţine că pavajul vechi a fost depozitat, fiind posibilă evaluarea acestuia în vederea stabilirii valorii sale, la caz.

Prin urmare, instanţa concluzionează, că***** nu este subiect al contravenţiei imputate în baza art. 74 alin. 1 Cod Contravenţional al RMoldova.

Prin justeţea probelor, instanţa de judecată consideră că în acţiunile lui ***** nu se regăsesc elementele constitutive ale contravenţiei prevăzute la alin. 1 al art. 74 alin. 1 Cod Contravenţional al RMoldova- încălcarea regimului de protecţie şi de folosire a bunurilor de patrimoniu cultural.

Aşadar, în conformitate cu alin. 1 lit. a) al art. 441 Cod Contravenţional al RMoldova procesul contravenţional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazul în care nu există faptul contravenţiei.

Subsecvent, instanţa relevă, că verificând legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie contestat în raport de aspectele formale, s-a constatat că acesta a fost întocmit cu respectarea, în mare parte, a cerinţelor impuse de art. 443 din Codul Contravenţional, sub sancţiunea nulităţii procesului-verbal de contravenţie care se poate constata şi din oficiu,

procesul-verbal cu privire la contravenţie fiind corect completat sub aspectul numelui, al prenumelui şi al calităţii agentului constatator, al numelui şi al prenumelui persoanei în privinţa căreia este pornit procesul contravenţional, a faptei săvârşite, precum şi a semnăturii agentului constatator, lipsind data sau perioada comiterii faptei.

Totodată, din perspectiva Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenţionale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice materiei penale în privinţa dreptului la un proces echitabil, între care şi prezumţia de nevinovăţie prevăzută de §2 al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului

Aşadar, sub aspectul temeiniciei procesului-verbal de constatare a contravenţiei, analizând întregul materialul probator administrat în cauză prin prisma prezumţiei de nevinovăţie de care se bucura contestatara, instanţa a reţinut următoarele.

Pentru a determina cui îi revine sarcina probei, trebuie să se stabilească mai întâi dacă fapta de care este acuzat petentul constituie „acuzaţie în materie penală”, în sensul art. 6 din Convenţie. Criteriile folosite în mod constant în jurisprudenţa Curţii pentru a se vedea daca o acuzaţie constituie „acuzaţie în materie penală” sunt următoarele: clasificarea faptei potrivit dreptului naţional-potrivit dreptului intern, fapta săvârşită de petiţionar atrage răspunderea contravenţională; natura faptei incriminate, dacă se adresează tuturor cetăţenilor şi are aplicabilitate generală; natura şi gravitatea sancţiunii aplicate. În ceea ce priveşte sancţiunea amenzii, elementul esenţial în funcţie de care Curtea analizează aplicabilitatea art. 6 este caracterul preventiv şi punitiv, deci, scopul acesteia. Astfel, chiar în ipoteza în care cuantumul amenzii contravenţionale este unul redus, art. 6 va fi aplicabil sub aspect penal, atât timp cât amenda este un mijloc de constrângere a petentului şi o măsură de prevenire a săvârşirii de noi fapte, ea neavând, deci, caracterul unei despăgubiri pentru acoperirea unui prejudiciu.

Având în vedere cele trei criterii menţionate mai sus, faptele de care este acuzat petentul reprezintă acuzaţii în materie penală în sensul art. 6 din Convenţie, acesta beneficiind de prezumţia de nevinovăţie. Iar sarcina probei îi revine agentului constatator.

În atare circumstanţe, instanţa ajunge la concluzia de a înceta procesul contravenţional pornit în temeiul art. 74 alin. 1 Cod Contravenţional al RMoldova, pe motivul inexistenţei faptei reţinută în acţiunile persoanei fizice*****.

Reieşind din cele expuse mai sus şi conducându-se de prevederile art. art. 441, 461-462 Cod Contravenţional al RMoldova, instanţa de judecată

h o t ă r ă ș t e:

încetarea procesului contravenţional intentat în temeiul art. 74 alin. 1 Cod Contravenţional al RMoldova în privinţa lui***** pe motivul inexistenţei faptului contravenţiei.

Hotărâre cu drept de atac în ordine de recurs la Curtea de Apel Centru în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani.

Preşedinte de şedinţă, judecător /semnat/ Cristina Cheptea